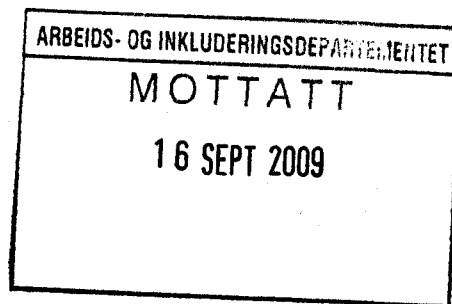

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Postadresse:
Postboks 8059
Dep
0031 Oslo

Besøksadresse:
Tollbugaten 20

Internett:
www.imdi.no

E-post:
post@imdi.no

Sentralbord:
24 16 88 00

Telefaks:
24 16 88 01

Org.nr.
987 879 696

DERES REF
200903183-/JRS

VÅR REF
09-01288/HNI

DATO
09.09.09

IMDi kommentarer til høringsbrev – forslag til lovendring og forskriftsbestemmelser om unntak fra taushetsplikt for ansatte ved mottak og omsorgssentre

Det vises til Arbeids- og inkluderingsdepartementets oversendelse av forslag til endringer i utlendingsloven som skal tre i kraft 1.1.2010 og tilhørende forskrift som er under utarbeidelse, datert 11.06.2009.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) vil i dette høringssvaret kommentere følgende:

a) Like regler for alle mottak

IMDi støtter departementets formål om å sikre en ensartet praksis om utlevering av opplysninger, uavhengig av om driftsoperatøren er privat eller kommunal.

b) Hvem er utlendingsforvaltningen?

Formålet med forslaget er å sikre "utlendingsforvaltningen" tilgang til opplysninger om beboere i mottak og omsorgssentre, som er relevante for behandlingen av søknad om asyl eller andre saker etter utlendingsloven.

Det er ønskelig med en nærmere presisering av hvilke etater som er "utlendingsforvaltningen" i denne sammenhengen. Det vises til at IMDi i henhold til formålet med de nye bestemmelsene ikke kan anses som relevant opplysningsmottaker her. Det hender at beboere i mottak uoppfordret gir IMDi opplysninger som er eller kunne ha vært relevant for asylsøknaden. Men IMDi har ikke i sine oppgaver å bidra i asylsaksbehandlingen med informasjonsinnhenting fra beboere i mottak eller omsorgssentre, og det vil kunne fremstå som en uheldig sammenblanding av roller dersom IMDi skal være en instans som skal be om eller behandle mottatte opplysninger etter forslaget § 84a.

Det legges videre til grunn at IMDi ikke med hjemmel i de nye bestemmelsene som foreslås her får noen utvidet informasjonsplikt om opplysninger som IMDi tilfeldig måtte få om beboere i mottak eller omsorgssenter, enn det IMDi har i dag.

Det foreslås at det tas med en formulering i § 84a om at "med utlendingsforvaltningen menes den instans som har saken til behandling", eventuelt at politiet, UDI og UNE nevnes i bestemmelsen.

c) Hva er "sak etter loven her"?

Av lovforslaget fremgår det ikke noen tidsavgrensning i forhold til ansatte i mottak/omsorgssenters opplysningsplikt/-adgang. Formuleringen "sak etter loven her" kan dessuten tolkes til også å gjelde sak etter loven som ikke er opprettet ennå, for eksempel en sak om tilbakekall av innvilget tillatelse eller en utvisnings sak.

Det kan være uheldig for integreringsprosessen til mottaksbeboere med innvilget opphold dersom mottaksansatte fortsatt skal ha en oppfordring til å informere politiet eller UDI også etter at asylsaken er avsluttet. Hensynet til trygghet på mottakene kan tilsi det samme.

På den annen side ser IMDi også at det kan være uheldig om mottaksansatte ikke skal ha lov til å gi vesentlig informasjon om at den innvilgede tillatelse er gitt på uriktig grunnlag. Likevel foreslås det at det i § 84a presiseres at det gjelder "pågående/uavsluttet sak etter loven her".

d) Hvem er ansatt i mottak/omsorgssenter?

På side 12 i høringsbrevet sies det at forslaget ikke skal favne enhver som utfører tjeneste eller arbeid for mottak eller omsorgssentre, deriblant tolker. IMDi vil likevel knytte noen bemerkninger til tolkens særlige rolle.

Flere undersøkelser (deriblant IMDi-rapport 6-2007) viser at mange kvier seg for å bruke tolk fordi de er redde for at tolken skal lekke informasjon. Overholdelse av taushetsplikten er avgjørende for tilliten til tolken som yrkesgruppe, og styrking av taushetsplikten står sentralt i IMDis arbeid med profesjonalisering av tolkeyrket. Det er derfor svært viktig at det med dette forslaget ikke sås tvil om tolken kan unntas fra taushetsplikten.

Ifølge *Retningslinjer for god tolkeskikk* er tolken undergitt den samme *yrkesmessige taushetsplikt* som gjelder for den enkelte yrkesgruppe tolken bistår i deres profesjon. Retningslinjene understreker imidlertid at bestemmelsene i forvaltningsloven om at enkelte opplysninger er unntatt fra taushetsplikten ikke kan gjøres gjeldende for tolker. Disse skal kun gjelde for den som under samtalen representerer forvaltningsorganet: saksbehandleren, tjenestemannen som innhenter opplysninger og som skal behandle saken videre. Tilsvarende prinsipp må også fortsatt gjelde for unntak fra taushetsplikten for ansatte ved mottak og omsorgssentre, det vil si at tolken ikke skal kunne unntas fra taushetsplikten.

e) Ansattes forskjellige roller i omsorgssentre

I punkt 5.2.2 foreslår departementet å avgrense forslaget om en begrenset opplysningsplikt for ansatte i omsorgssentre mot opplysninger som er fremkommet i en behandlingssituasjon. IMDi er enig i formålet med avgrensningen, men vil påpeke at det uansett vil kunne være svært vanskelig for barn i omsorgssentre å forstå hvem av de ansatte som har hvilken rolle, eller når de ansatte på omsorgssenteret går fra en rolle som behandler til en annen rolle på omsorgssenteret. Barnas faktiske tillit til systemet og de ansatte vil derfor neppe endres, og barna vil trolig fortsatt

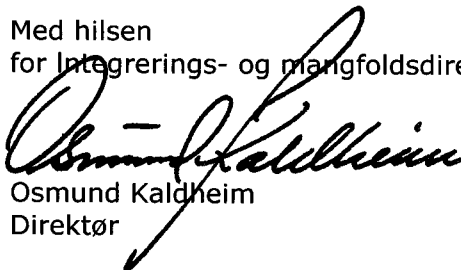
være tilbakeholdne med å åpne seg i behandlingssituasjoner. For den som mottar informasjonen kan det også i praksis være vanskelig å holde adskilt informasjonen man mottok som behandler fra annen informasjon man får om barnet. Av denne grunn er det svært viktig med en nøye vurdering av hva som er barnets beste før det eventuelt innføres en begrenset opplysningsplikt for "ikke-behandlere" i omsorgssentre.

Det legges til grunn at Barne- og familiedepartementet og andre høringsinstanser vil ha nærmere synspunkter på dette.

f) Ikrafttredelsestidspunkt

Forutberegnelighet er svært viktig for de som er kommet til Norge som asylsøkere. Innskrenkninger i de eksisterende taushetspliktreglene kan ha stor menneskelig betydning for de som sitter i mottak eller omsorgssentre i Norge, selv om reglene rent juridisk sett ikke gis tilbakevirkende kraft. Av hensyn til de som er beboere i mottak pr dag, og ikke minst hensynet til sårbare barn i omsorgssentre som gjerne ikke selv har valgt å søke asyl i Norge, foreslår det at bestemmelsen utformes slik, eventuelt at det lages overgangsregler som sikrer at unntakene fra taushetsplikt ikke gjelder for *asylsøknader* som ble fremmet før de nye bestemmelsene trer i kraft, selv om opplysningene de nye bestemmelsene relaterer seg til er nyere.

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Osmund Kaldheim
Direktør

Timothy Szlachetko
Høringskoordinator

Saksbehandler: Hilde Rasmussen Nilsen, Rådgiver, IMDi VEST